

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Partycypacja społeczna, jako narzędzie rozwiązywania konfliktów w procesach zarządzania krajobrazem

dr hab. inż. arch. Anna Staniewska

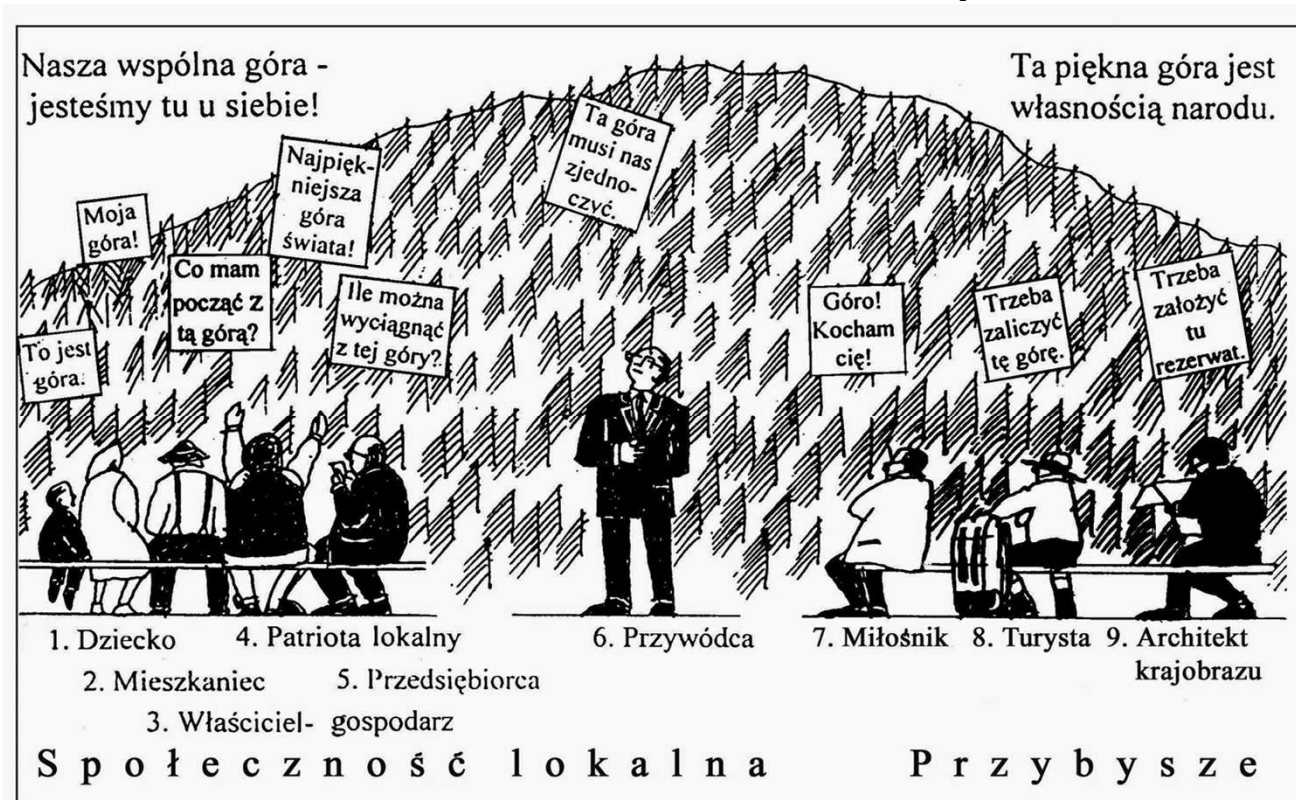
Katedra Architektury Krajobrazu, Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej

Fot: Oskar Grzegorzczak / Onet

<https://ocdn.eu/pulscms-transforms/1/IqDk9kpTURBXy9mOWE3Yzg5ZGQ0YmQ1MTgxNTc4ODdkMWI1NTUxNTNiYS5qcGeTIQMAAM0PoM0IypMFzQMuzQG8kwmmYVWjINDBkBoGhMAU/zakrzówek-nowe-kapiele-w-krakowie.webp>

Różnorodność postaw wobec krajobrazu

- Uwarunkowania postrzegającego;
- Ograniczenia;
- Role społeczne;
- Używane środki transportu;
- Życiowe cele i interesy...

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Protestują, a przecież planujemy i konsultujemy...

https://d-art.ppstatic.pl/kadry/k/r/1/1d/18/53a313e5a4af5_o_large.jpg

Protest Kolektywu Modraszki na łąkach między ulicami Wyłom a św. Jacka i barwna akcja przeciwko budowie osiedla na Zakrzówku w 2011

FOT. TOMASZ WIECH

- 2003 – SUIKZP – obszary wyłączone spod zabudowy, teren Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego
- 2006 – zakup terenów i dużego zbiornika przez firmę planującą budowę osiedla
- 2008 – przystąpienie do sporządzania MPZP, przewidywana zabudowa
- 2008-2009 – w ramach procedury MPZP – protesty, składanie uwag do projektu planu
- 2008- Powołanie inicjatywy społecznej „Zielony Zakrzówek” – społeczny plan dla Zakrzówka
- 2012 – uchwalenie MPZP Park Zakrzówek oraz MPZP Zakrzówek - Zielna
- 2014 – uchwalenie MPZP Rejon ul. św. Jacka – ul. Twardowskiego
- 2015 – wszczęcie procedury objęcia terenu użytkiem ekologicznym
- 2016 – miasto odkupuje działki pod park od developera
- 2016 – ogłoszenie konkursu na koncepcję parku, głosowanie
- 2018 – ustanowienie Zakrzówka użytkiem ekologicznym
- 2019 – rozpoczęcie budowy Parku Zakrzówek – tereny rekreacyjne, udostępniony mały zbiornik
- 2020 – spór o siatki na Zakrzówku
- 2021 – rozpoczęły się procesy w sprawie odszkodowań
- 2022 – park i kąpielisko na małym zbiorniku na ukończeniu

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

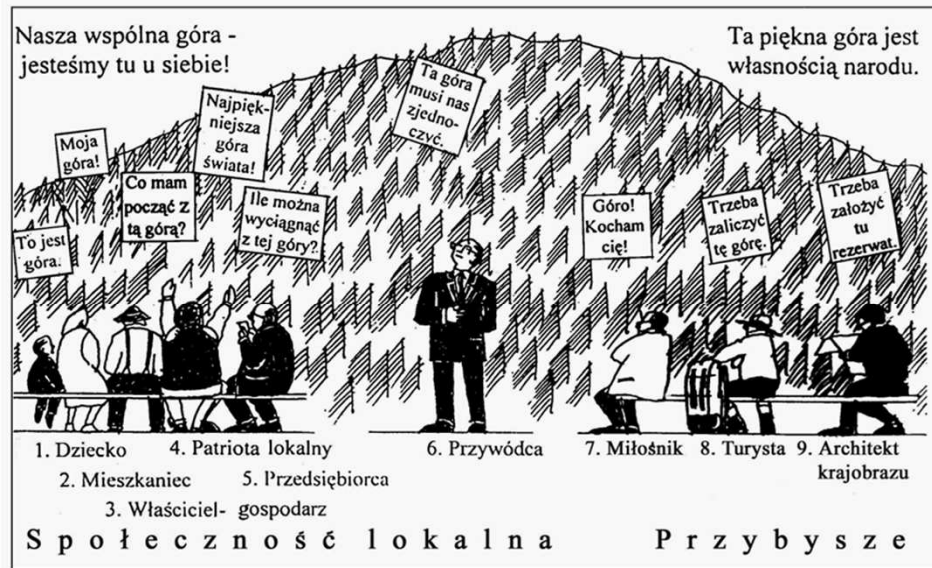
Przecież powstaje park i projekt konsultujemy...

„ZM [...] powołuje się na realizację zwycięskiego projektu Budżetu Obywatelskiego z 2015 r. [...] ZM mówi, że projekt został skonsultowany społecznie i wskazuje tutaj “otwartą debatę”, która odbyła się 30 września 2016 r. w Pałacu Krzysztofory, podczas której rozmawiano na temat czterech prac wytypowanych przez Jury w konkursie międzynarodowym, spośród których mieszkańcy Krakowa mieli wybrać w drodze głosowania internetowego jeden z nich do realizacji.

Proces wybrania zwycięzcy konkursu nie jest konsultacjami społecznymi.”

<https://akcjatunkowadlakrakowa.pl/zakrzowek/apel-o-okragly-stol-w-sprawie-zakrzowka>

- Uwarunkowania postrzegającego;
- Ograniczenia;
- Role społeczne;
- Używane środki transportu;
- Życiowe cele i interesy...

Czy to gotowy przepis na konflikt?

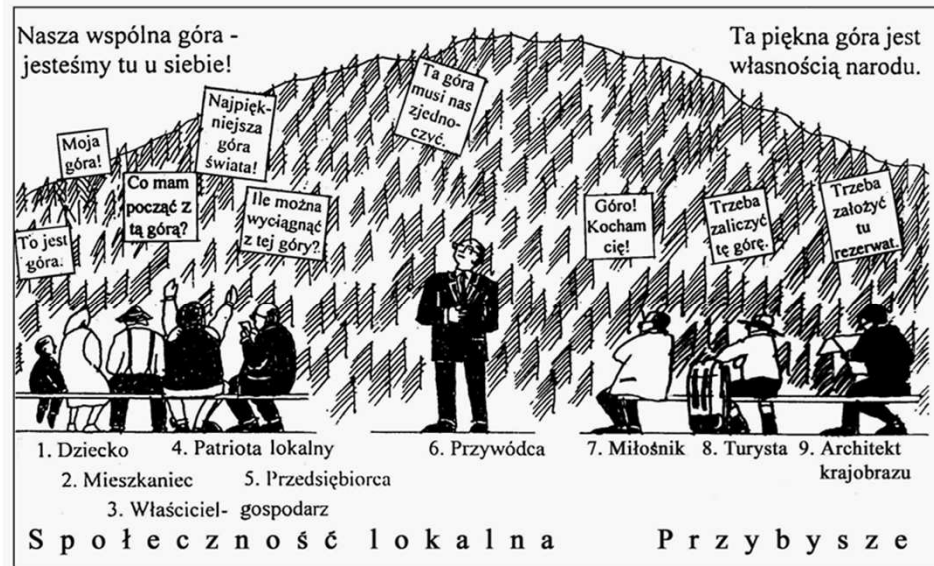
Program partycypacji społecznej w przedsięwzięciach dotyczących przestrzeni – również krajobrazu

Następstwo etapów przedsięwzięcia i faz partycypacji	
ETAPY PRZEDSIĘWZIĘCIA	FAZY PARTYCYPACJI
I. Programowanie	1. Informowanie interesariuszy
	2. Badanie opinii i potrzeb
II. Projektowanie	3. Prezentacje i wyjaśniania projektu
	4. Dyskusja nad projektem
	5. Negocjacje kwestii spornych
III. Podejmowanie decyzji	
IV. Realizacja	6. Możliwość uczestnictwa w realizacji

Fazy do ewentualnego powtarzania

Czy to gwarancja uniknięcia konfliktu?

- Uwarunkowania postrzegającego;
- Ograniczenia;
- Role społeczne;
- Używane środki transportu;
- Życiowe cele i interesy...

Dlaczego czasem „nie działa”?

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Jak przy pomocy narzędzi partycypacji wyeskalować konflikt, a jak mu przeciwdziałać?

Zacznij partycypację dopiero pod naciskiem protestów	Początek z inicjatywy władz publicznych
Zacznij partycypację żeby jedynie spełnić wymagania formalne (przepisy)	Rzeczywiście chciej osiągnąć porozumienie
Zainicjuj partycypację po podjęciu decyzji	Zacznij zanim zapadną decyzje
NIE MIEJ INTENCJI SKORZYSTANIA Z WYNIKÓW	CHCIEJ NAPRAWDĘ SKORZYSTAĆ Z WYNIKÓW
Połącz partycypację z wyjaśnianiem nieporozumień merytorycznych	Zapewnij najpierw skuteczną i zrozumiałą informację
Skup się zasadniczo na tematyce prawnej	Skup się na sprawach merytorycznych
Jako tematy wybierz obszary konfliktowe	Wybierz tematy możliwe do rozwiązania
Konsultuj wszystkie tematy jednocześnie	Wybierz obszary do dyskusji
Ogranicz się tylko do zaproszenia protestujących	Uwzględnij różne punkty widzenia
Zdaj się całkowicie na przypadkową ilość uczestników	Dostosuj ilość uczestników do formy spotkań
Zorganizuj spotkania w tzw. „ godzinach pracy urzędu ” (do 15:00!)	Dostosuj się do możliwości czasowych uczestników
Poproś o prowadzenie „ sensacyjnego dziennikarza ”, przedstawiciela jednej strony	Zatrudnij neutralnego moderatora/ facylitatora
Postaw na całkiem spontaniczną formę spotkania	Postaw na warsztaty – lub inną zorganizowaną formę
Nie zapewnij żadnej komunikacji zwrotnej , nie informuj o wynikach	Opublikuj raport , przekaż co i dlaczego uwzględniono, czego nie

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Baza wiedzy o partycypacji w planowaniu rośnie!

Opracowanie w ramach projektu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, NR16 0003 04/2008, przygotowanego w Pracowni Podstaw Kulturowych Architektury Krajobrazu Instytutu Architektury Krajobrazu, Politechniki Krakowskiej

2010

Ustawa o rewitalizacji. Komentarz, TOM 1:

http://obserwatorium.mimeta.pl/wp-content/uploads/2017/12/Ustawa-o-rewitalizacji.-Komentarz_publicacja_I_nstytut_Metropolitalny_biblioteka.pdf

2017

2018

2019

2021

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Wzrasta liczba specjalistów i praktyków partycypacji!

o nas co robimy projekty publikacje oferta kontakt

Partycypacja obywatelska

Najlepsze decyzje są wynikiem otwartej rozmowy. Dlatego stwarzamy mieszkańcom i mieszkańkom możliwość udziału w dyskusjach nad ważnymi dla nich sprawami i wpływania na podejmowane decyzje.

Edukujemy młodzież i zachęcamy do współdecydowania, choćby poprzez budżet szkolny. Zależy nam także, by osoby zajmujące się włączaniem społecznym w sprawy publiczne miały szansę uczyć się od siebie i wymieniać doświadczeniami.

Prowadzimy serwis internetowy poświęcony tematyce partycypacji obywatelskiej: www.naartycypacjaobywatelska.pl.

Czym się zajmujemy?

- konsumpcje społeczne
- budżety obywatelskie
- tworzymy przestrzeń dla partycypacji
- wysłuchania publiczne

9. Forum Praktyków Partycypacji

20-21 czerwca 2022 r.
Dąbrowa Górnicza

DR INŻ. ARCH.
LUKASZ PANIEWICZ

Urbanista z kilkunastoma latami międzynarodowego doświadczenia w sektorze publicznym i prywatnym. Przed założeniem A2P2 architecture&planning pracował dla firm projektowo-konsultingowych w Polsce i Irlandii. W latach 2013-2016 był głównym projektantem Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi. Ekspert Krajowego Instytutu Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, pracował nad wdrożeniem pilotażowego programu rewitalizacji w Wałbrzychu i w Łodzi. W pracy zawodowej koncentruje się na łączeniu rewitalizacji z wdrażaniem metod partycypacyjnych. Od 2009 r. związany z Politechniką Gdańską i Uniwersytetem Gdańskim jako nauczyciel akademicki i autor publikacji naukowych. W pracy badawczej zajmował się problematyką dużych projektów urbanistycznych jako polityki miejskiej oraz rolą działań oddolnych oraz partycypacji w planowaniu. Przygotował dla OECD ocenę polityki przestrzennej Łodzi. Współpracował z czasopismami „Architektura-Murator”, „Architektura i Biznes”, „Przegląd Urbanistyczny”, „Nowy Obywatel” jako krytyk i autor. W latach 2011-2012 uczestniczył w rocznym stażu na Massachusetts Institute of Technology (MIT). Brał udział w pracach Kongresu Ruchów i prowadził seminaria i wykłady o tematyce miejskiej. Członek TUP i ISOCARP.

debaty miejskie. Dialog Społeczny w kształtowaniu przestrzeni.

GDANSK | GDAŃSKIE DEBATY MIEJSKIE

DIALOG SPOŁECZNY W KSZTAŁTOWANIU PRZESTRZENI

czwarta debata
30.06.2021

citizenlab Platforma Blog O nas Zamów demo

CitizenLab został założony w 2015 roku. Dajemy miastom i rządów możliwość cyfrowej konsultacji z ich obywatelami na tematy lokalne i włączania ich w proces decyzyjny. Wierzymy, że wzmocnienie pozycji obywateli może pomóc rządów w podejmowaniu lepszych decyzji, zwiększyć zaufanie i wzmocnić demokrację.

Jesteśmy +30-osobowym zespołem z siedzibą w Brukseli. Zespół składa się z deweloperów i ekspertów ds. uczestnictwa obywatelskiego, którzy są pasjonatami uczestnictwa obywatelskiego i innowacji.

REWITALIZACJE & PARTYCYPACJA

Włączamy społeczności lokalne do aktywnego uczestnictwa w procesie projektowym, a także budujemy partnerstwa z organizacjami pozarządowymi i samorządami.

Włączamy różnych interesariuszy w działania partycypacyjne, angażując dzieci przez zabawę, młodzież przez kreatywne warsztaty projektowe, seniorów wciągając w rozmowy o ich młodości i marzeniach. Dla każdej z grup opracowujemy indywidualne działania, aby łączyć pokolenia, wymieniać doświadczenia, a wszystko to uzupełniając działaniami edukacyjnymi, wyjaśniającymi zawłości przepisów budowlanych, ograniczeń infrastrukturalnych i społecznych.

dr hab. inż. arch. Anna Staniewska, Katedra Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Jesteśmy społeczeństwem tak samo zdolnym do partycypacji, deliberacji i osiągnięcia konsensusu jak Belgowie, Anglicy, Francuzi, Duńczycy, Chilijczycy, czy Austriacy.

<https://www.citizenlab.co/blog/partycypacja/5-krokov-do-budowy-kultury-partycypacji-w-twoim-miescie/?lang=pl>

5 kroków do budowy kultury partycypacji

- 1. Decyzja o dialogu ze społecznością to zobowiązanie włączające głos mieszkańców, a to wymaga uwagi i wrażliwości jego władarzy. [...] Umiejętność słuchania i rozmowa ze społecznością tworzy gotowe plany działań i buduje zrozumienie dla wydatków budżetowych w społeczeństwie, zaś transparentność procesu niweluje sprzeciw i kontrowersje na późniejszych etapach.**

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa
Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

<https://www.citizenlab.co/blog/partycypacja/5-krokov-do-budowy-kultury-partycypacji-w-twoim-miescie/?lang=pl>

Pięć kroków do budowy kultury partycypacji

2. *Zbuduj zespół ds. partycypacji: musi mieć charakter **przekrojowy**. Nie stać Cię na to, aby każdy wydział prowadził konsultację osobno z użyciem własnych narzędzi (lub ekspertów) do partycypacji **wiele miast ma już swoje platformy konsultacyjne!** Pandemia też przyspieszyła pewne procesy cyfryzacyjne,*
3. *Postaw cele i określ wskaźniki postępu/powodzenia,*
4. *Wybierz projekt inauguracyjny: jego sukces wzmocni zaufanie i chęć uczestnictwa w kolejnych sprawach,*
5. *Sprawdź > Popraw > Zaplanuj > Wykonaj: **czyli ucz się na błędach.***

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Park Południowy - Gdańsk

Proces konsultacyjny odbył się między 1 października a 15 grudnia 2021 roku i obejmował m.in.:

- 15 punktów konsultacyjnych, w których przeprowadzono rozmowy z 502 osobami (3h dyżuru w każdym z punktów);
- 3 spacerów diagnostycznych na obszarze opracowania, w których wzięło udział około 20 osób;
- 3 spotkania warsztatowe, w których uczestniczyło 18 osób (głównie radni dzielnic objętych konsultacjami);
- geoankietę dostępną online między 4 a 18 listopada, wypełnioną przez 754 osoby;
- ankietę weryfikacyjną.

Równolegle w trakcie procesu konsultacyjnego odbywały się regularne rady techniczne z przedstawicielami Urzędu Miasta, Gdańskich Wód, Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni, TBS i innych jednostek, a także spotkania eksperckie z zaangażowanymi w proces specjalistami. Wstępne wyniki konsultacji zostały zaprezentowane podczas rady technicznej 22 listopada 2021 r., a także przedstawione Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej 24 listopada 2021 r.

Źródło: raport "Park Południowy. Gdańskie Warsztaty Projektowe"

GDĄSK

PARK POŁUDNIOWY zaplanujmy go razem

wstępna koncepcja
architektoniczno-urbanistyczna

DLACZEGO PARK?

Mieszkańcy Gdańska potrzebują miejsca oddechu od miejskiego zgiełku w postaci naturalnego parku, z wyznaczonymi przestrzeniami do codziennej rekreacji i sportu, stanowiącego zielone połączenie pomiędzy dzielnicami.

CZY WIESZ, ŻE

- ✉ Park Południowy to aż 77 ha
- 👥 to drugi największy miejski park w Gdańsku
- 💧 zbiorniki retencyjne łącznie mogą zgromadzić 148 tys m³ wody
- 👤 w konsultacjach dotyczących przyszłego kształtu parku wzięło udział ponad 1300 osób

pełen raport dostępny do pobrania:
www.gdansk.pl/parkpoludniowy

masz pytania, napisz do nas:
gwp@gdansk.gda.pl

📍 /parkpoludniowygdansk

KONCEPCJA PARKU

Opracowana wstępna koncepcja jest wynikiem procesu konsultacyjnego, w którym wzięło udział ponad 1300 mieszkańców Gdańska. Główne wnioski z niego płynące dla kształtowania parku to:

- ochrona najcenniejszych przyrodniczo obszarów i zachowanie naturalnego charakteru parku
- jasne wyznaczenie obszarów przeznaczonych pod rekreację w formie zorganizowanej
- stworzenie sieci powiązanych wnetrz krajobrazowych
- wyznaczenie dogodnych połączeń pieszych i rowerowych oraz pogodzenie realizacji nowego parku z potrzebnymi inwestycjami w infrastrukturę transportową (PKM, Nowa Świątkrzyska, Nowa Bulońska)
- stworzenie nowych miejsc komfortowego spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców
- realizacja najbliższych działań na terenach wokół zbiorników retencyjnych i w strefie centrum dzielnicowego

NAJBLIŻSZE KROKI

- opracowanie szczegółowej koncepcji w zakresie ochrony i kreowania zieleni
- poprawa dostępności i bezpieczeństwa parku
- uporządkowanie Parku Dulina oraz uzupełnienie infrastruktury rekreacyjnej wokół zbiorników

Źródło: Facebook Architekt Miasta Gdańska

dr hab. inż. arch. Anna Staniewska, Katedra Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Białe Morza - Kraków

Białe Morza - ogromne powierzchnie zrekultywowanego i niezagospodarowanego terenu przemysłowego. W 2015 r. Zarząd Infrastruktury Sportowej podpisał umowę dzierżawy ze spółką Golf&Spa Resort, która w tym miejscu miała stworzyć pole golfowe wraz z zapleczem klubowym i infrastrukturą. Do ukończenia powyższego zadania nie doszło, a umowa dzierżawy została rozwiązana w 2020 r. W grudniu 2021 r. teren został przejęty od byłego dzierżawcy. Obecnie na tym terenie nie są wykonywane żadne prace związane z zagospodarowaniem, a śladem po wcześniej niedokończonej inwestycji są widoczne niecki przygotowane pod zbiorniki wodne i miejsce pod obiekty klubowe. Teren jest ogólnodostępny, a poruszać się po nim można po naturalnych ścieżkach i przedseptach.

Przedmiot konsultacji: teren znajdujący się w sąsiedztwie doliny rzeki Wilgi i w rejonie ulic Podmokłej i Herberta pn. „Białe Morza” o powierzchni ok. 34 hektarów.

Cel konsultacji: uzyskanie opinii mieszkańców i rekomendacji w zakresie preferowanego sposobu zagospodarowania terenu pn. „Białe Morza” z uwzględnieniem funkcji parkowych i sportowo-rekreacyjnych w kontekście zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Termin konsultacji: 1 września – 25 listopada 2022 r.

Jednostki merytoryczne: Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie oraz Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia UMK.

dr hab. inż. arch. Anna Staniewska, Katedra Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Katedra
Architektury
Krajobrazu

Konferencja krajobrazowa, 14.09.2022, Warszawa

Udział społeczeństwa w planowaniu, zarządzaniu i ochronie krajobrazu

Białe Morza – Kraków: różnorodność form

1. Spotkanie informacyjne dla mieszkańców z udziałem ekspertów z zakresu geologii, przyrody, architektury krajobrazu od godz. 17.00 do 19.00 w sali widowiskowej Centrum Sztuki Współczesnej Solvay

W spotkaniu można wziąć udział również w formie on-line.

Link do spotkania dostępny jest [w wydarzeniu na Facebooku](#).

2. Spacerzy badawcze po terenie „Białych Mór”. Miejsce zbiórki: pod wieżą Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się”, przy ul. Totus Tuus 34 (3 spotkania, jedno w godzinach południowych, 2 popołudniu –po 17),

3. Warsztaty partycypacyjne z ekspertami:

4 terminy (czwartek, piątek sobota, 2 x do południa, 2 x późnym popołudniem), jedno spotkanie specjalnie dla dzieci (6-13 lat.)

4. Spotkanie podsumowujące odbędzie się 16 listopada 2022 r. (środa) od godz. 17.00 do 19.00 w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay przy ul. Zakopiańskiej 62.

5. Od 15.09 do 25.11.2022 r. - anonimowa ankieta on-line

Link do ankiety zostanie opublikowany w

serwisie www.obywatelski.krakow.pl w dniu uruchomienia ankiety.

6. Ankieta w wersji papierowej dostępna będzie również podczas spacerów badawczych i warsztatów z mieszkańcami. Wypełnić będzie ją można również w urzędzie

7. Telefoniczne dyżury eksperta (cztery terminy)

dr hab. inż. arch. Anna Staniewska, Katedra Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej

Dlaczego czasem PP nadal „nie działa” i konflikt trwa?

- 1. Może popełniliśmy jakiś błąd (np. zaczęliśmy pod presją protestu, brakło przejrzystości/informacji...)?*
- 2. Brakuje zaufania i dlatego nie można nic ustalić?*
- 3. Natura sprawy jest obiektywnie bardzo skomplikowana i proces wypracowania rozwiązania będzie trwał długo...*

Partycypacja społeczna

jako narzędzie:

- przeciwdziałania konfliktom (czasami);
- **rozwiązywania konfliktów** (najczęściej)

w procesach zarządzania krajobrazem

Partycypacja wyzwania

DOSTĘP DO RZETELNYCH INFORMACJI I ZAUFANIE

*Faktem jest, że **społeczeństwo nie ufa władzy (...)**, wydaje mi się, że mieszkańcy mają podstawową wiedzę na temat tego, jak ma wyglądać ich najbliższa okolica, choć może być intuicyjna czy naiwna. Jeżeli spotykamy się z takim traktowaniem mieszkańców, że o ważnych inwestycjach dowiadują się z konferencji prasowej (...) trudno mieć potem pretensje, że na konsultacje przychodzi jedna osoba.*

Dr Tomasz Larczyński ze Stowarzyszenia Lepszy Gdańsk

Partycypacja wyzwania

RÓWNOŚĆ I KOMPETENCJE

*Proces partycypacyjny jest sytuacją, w której prowadzimy dialog. Żeby zadziałał, musimy **pozwolić wszystkim stronom na zaangażowanie** i na to, by te **strony były podmiotami**, czyli uczestniczyły w procesie na równych prawach*

*Musimy też **podnieść kompetencje osób**, które w tym uczestniczą. Wszyscy siedzący przy stole powinni **mówić jednym językiem**, mieć **uzupełnioną wiedzę**, co nie oznacza, że muszą się ze sobą zgadzać.*

dr Łukasz Pancewicz, biuro A2P2

Partycypacja wyzwania

ZAPEWNIENIE MOŻLIWOŚCI UDZIAŁU I INKLUZYWNOŚĆ

Zapewnienie *dostępu*, czyli możliwości wzięcia udziału w procesie partycypacyjnym, **poinformowania** mnie, że on w ogóle się odbywa, a po drugie, że **mogę wziąć udział, bo na przykład moje niepełnosprawności mi tego nie ograniczają** –

Michał Pielechowski, Urząd Miejski w Gdańsku

<https://www.gdansk.pl/wiadomosci/Dialog-spoeczny-w-kszaltowaniu-przestrzeni-miejskiej,a,199249>

Partycypacja wyzwania

KONTEKST ZMIAN KLIMATU

Zmiany klimatu powodują zdecydowane zmiany krajobrazów – między innymi zanikanie wielu typów krajobrazów cennych, Będą skutkować konfliktami o podstawowe zasoby, Konieczność podjęcia działań dziś uważanych za radykalne? Próby równoważenia zmian klimatu w krajobrazach kulturowych...

Lodowiec Bertil (Bertilbreen) na Svalbardzie, zmiany między 2009 i 2019 r. Archiwum Jakuba Małeckiego, <https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/jakub-malecki-w-alpach-mozemy-nie-miec-lodu-za-kilkadziesiat-lat-478/>

Dziękuję za uwagę

dr hab. inż. arch. Anna Staniewska
Katedra Architektury Krajobrazu
Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej
astaniewska@pk.edu.pl